

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0421U100200

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 01-02-2021

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**



## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Толочко Наталія Валеріївна

2. Tolochko Nataliia

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** кандидат наук

**Аспірантура/Докторантура:** ні

**Шифр наукової спеціальності:** 27.00.01

**Назва наукової спеціальності:** Теорія та історія соціальних комунікацій

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 27-01-2021

**Спеціальність за освітою:** Журналістика

**Місце роботи здобувача:** Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

**Код за ЄДРПОУ:** 02070832

**Місцезнаходження:** вул. Підгірна, буд. 4-б, м. Ужгород, Ужгородський р-н., Закарпатська обл., 88000, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

### **III. Відомості про організацію, де відбувся захист**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** К 08.051.19

**Повне найменування юридичної особи:** Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

**Код за ЄДРПОУ:** 02066747

**Місцезнаходження:** проспект Гагаріна, буд. 72, м. Дніпро, Дніпровський р-н., Дніпропетровська обл., 49010, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

**Код за ЄДРПОУ:** 02070832

**Місцезнаходження:** вул. Підгірна, буд. 4-б, м. Ужгород, Ужгородський р-н., Закарпатська обл., 88000, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 19.61

**Тема дисертації:**

1. Становлення і розвиток телебачення на Закарпатті в історичному, політичному, культурному контекстах
2. Formation and development of television in Transcarpathia within historical, political, cultural background

**Реферат:**

1. Об'єктом дослідження є закарпатське телебачення. Мета наукової роботи – дослідити становлення і розвиток телебачення на Закарпатті в історичному, політичному, культурному контекстах; зокрема комплексно з'ясувати особливості телевізійних медіа, передумови зародження телебачення у краї, специфіку становлення, функціонування в різні періоди, у тому числі як державного телеканалу, формально-змістові риси приватних каналів, комунального, частково приватного телеканалу, особливості мовлення для етноспільнот Закарпаття. Методи дослідження базуються на таких принципах сучасної гносеології: об'єктивності, пізнаваності, активного творчого відображення, діалектики, практики, історизму, конкретності істини. Основним підходом вивчення становлення і перспектив розвитку закарпатського телебачення є

хронологічний, що зумовлено темою дисертації, метою і завданнями. У процесі дослідження виокремлено журналістикознавчий, історичний, політологічний, етнологічний, культурологічний, соціологічний, лінгвістичний аспекти. Для вивчення проблеми задіяно методи різних рівнів. Так, наукові інструменти емпіричного дослідження – спостереження, опис, вимірювання – дали змогу виявити найбільш очевидні ознаки телебачення Закарпаття, зафіксувати окремі його риси на рівні змісту і форми, зареєструвати деякі кількісні особливості. У розвідці широко застосовано й методи теоретичного дослідження, зокрема аксіоматичний (у процесі вивчення закарпатського телебачення виходимо з безперечних, загальноприйнятих, несуперечливих наукових положень, що мають у сучасному журналістикознавстві статус аксіом), гіпотетико-дедуктивний (уможливив висловлення гіпотез, наприклад, про причини формування певних рис телебачення, висновків щодо впливу етнічних, політичних, культурних умов, історії розвитку телебачення тощо), історичний (дав можливість з'ясувати процес розвитку телебачення в його різноманітності, хронологічних межах, реальних фактах побутування тощо). Суттєвим для досягнення результатів було застосування й загальнологічних методів: аналізу, синтезу, абстрагування, ідеалізації, порівняння, узагальнення, індукції, дедукції. Серед спеціальних методів найбільш продуктивними для нас стали різні види аналізу, як-от: тематичний, жанровий, стилістичний аналіз, а також деякі соціологічні, статистичні методи або окремі прийоми. Теоретичне значення одержаних результатів полягає в розробці та обґрунтуванні теоретичних аспектів становлення і розвитку телебачення на Закарпатті у зв'язку з історико-культурною, суспільно-політичною своєрідністю регіону в науковій галузі 27 – соціальні комунікації . Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що матеріали дисертаційної роботи можна застосовувати при розв'язанні низки академічних наукових і навчальних проблем, зокрема заповнення «білих плям» у галузі українського журналістикознавства. Результати та висновки дослідження можуть бути розширені, використані для подальших наукових розробок, а також доповнити зміст навчальних курсів з історії журналістики, теорії журналістики, теорії соціальних комунікацій та інших навчальних дисциплін для студентів спеціальності 061 Журналістика галузі знань 06 Журналістика. Новітність нововпроваджуваного полягає в оригінальному комплексному дослідженні історії становлення й розвитку телебачення на Закарпатті крізь призму історичних подій, суспільно-політичних змін, культурних впливів. Уперше: - визначено особливості формування закарпатського телебачення залежно від інформаційної політики держав і державних утворень, до яких уходило Закарпаття; - здійснено комплексний науковий аналіз телевізійного мовлення найзахіднішої області України – як державного, так і приватних мовників; - досліджено специфіку розвитку телевізійних медіа в контексті суспільно-політичної ситуації в регіоні, зосереджено увагу на залежності телеканалів від місцевої влади й окремих політиків; - систематизовано й виокремлено регіональні особливості мовлення, схарактеризовано телевізійний контент для етноспільнот; - проаналізовано період організації й перших років роботи Суспільного ТБ на Закарпатті, виокремлено основні проблеми, наголошено на доцільності мовлення для національних меншин краю; - запропоновано стратегію розвитку телебачення прикордонного поліетнічного регіону, у якій зосереджено увагу на важливості збереження мовлення для всіх національних громад, оригінального авторського контенту й на потребі його удосконалення відповідно до інформаційних викликів сьогодення. Удосконалено: - теоретико-методологічні засади вивчення регіонального телебачення; - підходи до аналізу поліетнічного медіасередовища. Набули подальшого розвитку: - вивчення проблем реформування регіонального телебачення в контексті поступу новітніх медіа; - концепція сучасного процесу консолідації жителів України, зокрема представників етноспільнот, засобами телебачення.

2. The object of the research is Transcarpathian television. The purpose is to study the formation and development of television in Transcarpathia in historical, political, cultural contexts; in particular, to comprehensively clarify the features of television media, the preconditions for the emergence of television in the region, the specifics of formation, operation in different periods, including as a state TV channel, formal and semantic features of private channels, municipal, partially private TV channel, broadcasting features for ethnic communities of Transcarpathia. Methods of different levels are used to study the problem. Thus, scientific tools of empirical research - observation, description, measurement - made it possible to identify the most obvious features of Transcarpathian

television, to record some of its features at the level of content and form, to register some quantitative features. Methods of theoretical research are widely used in intelligence, in particular axiomatic (in the process of studying Transcarpathian television we proceed from indisputable, generally accepted, inconsistent scientific positions, which have the status of axioms in modern journalism), hypothetical-deductive (possible, for example, features of television, conclusions about the influence of ethnic, political, cultural conditions, history of television development, etc.), historical (made it possible to clarify the process of television development in its diversity, chronological boundaries, real facts, etc.). The application of general methods was also essential for achieving the results: analysis, synthesis, abstraction, idealization, comparison, generalization, induction, deduction. Among the special methods, the most productive for us were different types of analysis, such as: thematic, genre, stylistic analysis, as well as some sociological, statistical methods or individual techniques. The theoretical significance of the results is to develop and substantiate the theoretical aspects of the formation and development of television in Transcarpathia in connection with the historical, cultural, socio-political identity of the region in the scientific field 27 - social communications. The practical significance of the results is the ability to use the materials and conclusions of the thesis in solving a number of academic scientific and educational problems, in particular the filling of «white spots» in the field of Ukrainian journalism. The materials, conclusions and recommendations of the dissertation can supplement the content of training courses in the history of journalism, journalism theory, social communication theory and other disciplines for students of specialty 061 Journalism of Knowledge 06 Journalism. The novelty of the newly introduced lies in the original comprehensive study of the history of formation and development of television in Transcarpathia through the prism of historical events, socio-political changes, cultural influences. The scientific novelty of the obtained results lies in the fact that it is the first time that: - the peculiarities of the formation of Transcarpathian television depending on the information policy of the states and state formations, which included Transcarpathia; - a comprehensive scientific analysis of television broadcasting in the westernmost region of Ukraine - both public and private broadcasters; - the specifics of the development of television media in the context of the socio-political situation in the region are studied, attention is focused on the dependence of TV channels on local authorities and individual politicians; - regional features of speech are systematized and singled out, television content for ethnic communities is characterized; - the period of organization and the first years of work of Public TV in Transcarpathia is analyzed, the main problems are singled out, the expediency of broadcasting for national minorities of the region is emphasized; - a strategy for the development of television in the border polyethnic region is proposed, which focuses on the importance of preserving broadcasting for all national communities, original author content and the need to improve it in accordance with the information challenges of today. The following points have been improved: - theoretical and methodological principles of studying regional television; - approaches to the analysis of the polyethnic media environment. The following points have been further developed: - study of the problems of reforming regional television in the context of the progress of new media; - the concept of the modern process of consolidation of the people of Ukraine by means of television.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бідзіля Юрій Михайлович

2. Bidzilia Yurii

**Кваліфікація:** д. соц. ком., 27.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Богуславський Олег Вікторович

2. Bohuslavskyj Oleh

**Кваліфікація:** д. соц. ком., 27.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Галаджун Зоряна Володимирівна

2. Haladzhun Zoriana

**Кваліфікація:** к. соц.ком., 27.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
голови ради**

Демченко Володимир Дмитрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
головуючого на засіданні**

Демченко Володимир Дмитрович

**Відповідальний за підготовку  
облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є  
відповідальним за реєстрацію наукової  
діяльності**



Юрченко Т.А.